

آرشیتهکت مجموعه از معماری اقامتگاه بومگردی «گهرپارک» می گوید

تلفیق معماری اصیل و ایده های مدرن

گزارش

۴۱ اقامتگاه بومگردی گهرپارک با الهام از معماری کویری ایران ساخته شده‌اند؛ جایی که سقف‌های گنبدی و دیوارهای آجری، تجربه‌ای اصیل از زندگی در دل تاریخ را به گردشگران هدیه می دهد. علاوه بر این واحدها، گردشگران می‌توانند در اقامتگاه‌های ابرخشتی نیز اقامت کنند و طعم معماری گلی بومی را بچشند. در کنار این فضاها، هتلی چهارستاره با الهام از چهارطاقی ساسانی نیز در حال ساخت است تا به‌زودی تلفیقی از معماری اصیل ایرانی و امکانات مدرن را به مجموعه اضافه کند.

خدماتی، معمار و طراح هتل و اقامتگاه های بومگردی گهرپارک سیرجان، درباره ایده‌های به‌کار رفته در طراحی این مجموعه توضیح می‌دهد: «معماری این اقامتگاه‌ها ریشه در سنت‌های بومی مناطق گرم و خشک ایران، بویژه سیرجان و نواحی کویری اطراف دارد. هدف اصلی، بازآفرینی معماری سنتی متناسب با شرایط

اقلیمی است تا در کنار حفظ هویت تاریخی، آسایش مسافران نیز تأمین شود.» به گفته او که دکترای معماری دارد، یکی از عناصر کلیدی در این معماری سقف‌های گنبدی است: «در گذشته، گنبد‌ها با افزایش ارتفاع جریان طبیعی هوا را در فضا برقرار می‌کردند؛ هوای گرم سبک به سمت بالای گنبد حرکت می‌کرد و هوای خنک‌تر جایگزین آن می‌شد که همین ویژگی به‌طور طبیعی باعث تهویه و خنکی نسبی می‌گردد. همچنین سایه‌اندازی متقابل گنبد‌ها روی یکدیگر، مانع تابش مستقیم آفتاب و افزایش دمای محیط داخلی می‌شد.»

از دیگر شاخصه های این سبک، استفاده از آجر به‌عنوان مصالح بوم‌آورد است. خدماتی می‌گوید: «آجر هم در دسترس‌ترین ماده در اقلیم کویری بوده و هم به‌دلیل رنگ روشن، کارکرد اقلیمی دارد. رنگ زرد و روشن آجر نور خورشید را بازتاب می‌دهد و مانع جذب گرمای بیش از حد می‌شود. به همین

دلیل، در مناطق گرم و خشک، استفاده کمتری در ساختمان ذخیره شود.» این نوع طراحی نه‌تنها به دلیل کارکرد اقلیمی انتخاب شده، بلکه حاصل بار فرهنگی و هویتی نیز هست. «اقامتگاه‌های گهرپارک سعی دارند با الهام از معماری سنتی ایران، تجربه‌ای اصیل از بومگردی ارائه کنند؛ تجربه‌ای که هم ریشه در تاریخ و فرهنگ منطقه دارد و هم پاسخی به نیازهای امروزی گردشگری پایدار است.»

ترکیب سنت و نوآوری

خدماتی توضیح می‌دهد که اقلیم گرم و خشک، اصلی‌ترین عامل شکل‌گیری فرم بناها بوده است: «سقف‌های گنبدی علاوه بر تهویه طبیعی، با ایجاد شکست در سطح، سایه‌اندازی متقابل داشتند و به خنک‌سازی طبیعی کمک می‌کردند. در معماری سیرجان، تمرکز بر گنبد‌ها و حیاط‌های مرکزی بوده، در حالی که در سایر مناطق واقع در اقلیم گرم و خشک علاوه بر موارد فوق، بادگیرها نیز نقش اصلی را در آسایش ساکنین از طریق شاکله بنا ایفا می‌کردند. ما در گهرپارک ترکیبی از این

خانواده‌ای متفاوت در مزرعه حیوانات گهرپارک

ماجرای سیمبا ودوستان

گزارش

در مزرعه حیوانات گهرپارک، خانواده‌ای عجیب و دوست‌داشتنی زندگی می‌کند. این خانواده پنج نفره شامل «سانا»، شیر سفید کمیاب، «شیرجان»، شیر زرد آفریقایی، دو خرس سیاه به نام‌های «گل‌پری» و «لالین» و یک سگ نگهبان به نام «سیمبا» است.

تولد شیر سفید کمیاب

سانا شیر سفیدی است که برای اولین بار در ایران به دنیا آمد. او از پدر و مادرش، «دنا» و «هیر»، به دنیا آمد، اما مادرش هنوز خیلی تجربه نداشت و نمی‌توانست از سانا مراقبت کند. بنابراین نگهبانان باغ‌وحش تصمیم گرفتند سانا را با شیر خشک مخصوص گربه‌سانان بزرگ کنند. سانا کوچک اما شجاع و پرانرژی بود!

توله خرس کوچک و شجاع

چند ماه بعد، توله خرسی سیاه پیدا شد که خیلی مریض و ضعیف بود. او را با هواپیم به باغ‌وحش رساندند و همه تلاش کردند تا او زنده بماند. این خرس ابتدا گل‌پری نام گرفت، اما در شناسنامه او اسم «ماهان» ثبت شد.

شیرجان و لالین

در کنار سانا و گل‌پری، شیرجان هم زندگی می‌کند؛ او اولین شیریی است که در «گهرپارک» به دنیا آمد و بعد به جمع دوستانش پیوست. خرس دیگری هم هست به نام لالین که چند سال پیش در یک ان‌ویس در اصفهان پیدا شد و بعد از مدتی به این باغ‌وحش منتقل شد.

سگ نگهبان: قلب خانواده

گاهی پیش می‌آید که اعضای این خانواده کوچک بر سر سرسره یا غذا با هم دعوا کنند. در این لحظات، سگ نگهبان خانواده پادرمیانی می‌کند و آرامش را به جمع بازمی‌گرداند. او نه تنها میانجی اختلاف‌هاست، بلکه مسئول سرگرم کردن همه حیوانات و حفظ تحرک و شادابی آنها نیز هست. این سگ کوچک آنقدر مسئولیت‌سایر حیوانات را به عهده گرفته است که وقتی از قفس بیرون می‌رود، خرس‌ها و شیرها اشتهايشان کم می‌شود! نگهبانان باغ گاهی او را بیرون می‌برند تا کمی از فشار و استرس ناشی از این مسئولیت‌سنگین کم شود. حضور او باعث می‌شود که خانواده پرانرژی، هماهنگ و شاد باقی بماند.

یک خانواده واقعی

حالا این دو شیر، دو خرس و سگ نگهبان، یک خانواده واقعی و پرانرژی را تشکیل داده‌اند. آنها با هم بازی می‌کنند، به یکدیگر کمک می‌کنند و زندگی در باغ‌وحش را شاد و پرچرب‌وجوش می‌کنند. کارشناسان می‌گویند زندگی این خانواده به ما یاد می‌دهد که مراقبت، دوستی و همکاری چقدر مهم است و حتی حیوانات هم می‌توانند خانواده‌ای متفاوت اما پرمحبت بسازند.

ویژه دهکده گردشگری گهرپارک

شاخصه‌ها را به‌کار بردیم.» همانگونه که فرم انتزاعی بادگیرها در هسته مرکزی این اقامتگاه‌ها و بر فراز رستوران سنتی ترمه همچون نگینی در دل کویر-برفراز آن خودنمایی می‌کند.

او ادامه می‌دهد: «نمای آجری، بهره‌گیری از حیاط مرکزی و توجه به ظرفیت حرارتی مصالح از جمله ویژگی‌هایی بود که در طراحی این مجموعه مدنظر قرار گرفت. هدف ما بازتاب هویت معماری بومی کرمان و سیرجان در قالبی نو بود.» به گفته او، این مجموعه با ۴۲ واحد بومگردی ساخته شده است: «در طراحی سعی کردیم آرامش و حس تعلق را برای مسافران تقویت کنیم. فاصله متناسب میان ساختمان‌ها و ایجاد فضاهای مابین که از طریق مسیرهای فرعی، دسترسی به واحدها را مهیا می‌سازد، جلوه‌گر نوعی معماری درون‌گرا و احترام به حریم خصوصی مسافر است که نوعی درون‌گرایی ایجاد می‌کند و به احساس امنیت و تعلق به مکان منجر می‌شود.»

ریتم و تکرار در معماری

یکی از ویژگی‌های معماری سنتی که در گهرپارک بازآفرینی شده، ریتم و تکرار است. خدماتی می‌گوید: «ریتم، تکرار و تجانس از اصول معماری ایرانی و اسلامی است. ما این ویژگی را در طراحی بومگردی‌ها متجلی کردیم. فاصله ساختمان‌ها، خیابان‌بندی و عرصه‌بندی فضاها باعث می‌شود گردشگر ناخودآگاه حس کند در یک بافت سنتی حضور دارد.»

او به نحوه طراحی دسترسی‌ها هم اشاره می‌کند: «هیچ یک از واحدها مستقیماً به معابر اصلی سایت متصل نیستند، بلکه از طریق راهی فرعی با عرض کم دسترسی دارند و همین بازیکی مسیر، نشان‌دهنده حریم خصوصی و محدودیت ورود افراد غیرمرتبط است. هیچ دری مستقیم رو به ساختمان دیگر باز نمی‌شود و بیشتر رو به فضای سبز طراحی شده‌اند. این ارتباط با طبیعت، یکی از اهداف اصلی ما در تقویت تجربه اقامت بوده است.»

ابرخشت‌ها و معماری خاکی

اقامتگاه های گهر پارک فقط به بومگردی‌های آجری محدود نمی‌شود. بخشی از واحدها به متربالی به نام «ابرخشت» ساخته شده‌اند. خدماتی توضیح می‌دهد: «ابرخشت‌ها را اولین بار نادر خلیلی مطرح کرد. ایده این است که به‌جای مصالح صنعتی، از خاک همان منطقه استفاده شود و با روش‌های ساده به یک بنای پایدار تبدیل گردد. این طراحی برپایه معماری گلی و خاک بومی شکل گرفته است.» او می‌افزاید: «بناهای گنبدی و دایره‌ای، جزئی جدایی‌ناپذیر از معماری اقلیم گرم و خشک ایران هستند. ما با الهام از همین الگوها تلاش کردیم فضایی پایدار و متناسب با اقلیم بسازیم تا گردشگر هنگام اقامت با هویت معماری اصیل ایرانی آشنا شود.»

هتل چهارستاره

با الهام از چهارطاقی ساسانی

برنامه‌های توسعه‌ای گهرپارک فقط به اقامتگاه‌های بومگردی محدود نیست. خدماتی درباره ساخت هتل نیمه‌ساز

مجموعه می‌گوید: «اولویت اصلی ما تکمیل هتل چهارستاره است. این هتل با بهره‌گیری از معماری منطقه طراحی شده و در مرکز آن یک پلان مربعی با حیاط مرکزی داخلی قرار دارد.» او ادامه می‌دهد: «حیاط مرکزی یکی از کهن‌الگوهای معماری در اقلیم گرم و خشک ایران است که علاوه بر کارکرد اقلیمی، یادآور معماری درون‌گرای سنتی است. در طراحی هتل، اتاق‌ها دورتادور این حیاط جانمایی شده‌اند. چهارچوب گلی بنا نیز بر اساس چهارطاقی ساسانی شکل گرفته؛ الگویی که از دوران باستان تا صفویه نشانه‌ای از اصالت معماری ایرانی بوده است.»

پیوند سنت و مدرنیته

در پاسخ به این پرسش که چگونه میان سنت و مدرنیته در طراحی هتل تعادل برقرار شده، خدماتی توضیح می‌دهد: «نمای آجری، که شاخص معماری اقلیم گرم و خشک است، یکی از مهم‌ترین عناصر طراحی بوده، اما تجهیزات و امکانات هتل مطابق با استانداردهای روز

پیش‌بینی شده است.»

او اضافه می‌کند: «در مراحل بعدی احتمالاً از موتیف‌ها و عناصر معماری بومی در بخش‌های داخلی هم استفاده خواهیم کرد، همان‌طور که در اقامتگاه‌های بومگردی از طراحی داخلی سنتی بهره گرفتیم.»

پنجره‌های رنگی

میراث زیباشناختی و اقلیمی

یکی از نمونه‌های بارز الهام از سنت، استفاده از پنجره‌های رنگی در طراحی داخلی است. خدماتی می‌گوید: «در گذشته، پنجره‌های رنگی با آرزوی علاوه بر زیبایی، کارکرد اقلیمی داشتند. رنگ‌های به‌کاررفته در شیشه‌ها، نور شدید خورشید را می‌شکستند و حرارت کمتری وارد فضا می‌کردند. همین باعث می‌شد هم دما تعدیل شود و هم جلوه‌ای چشم‌نواز به فضا ببخشد.» در این اقامتگاه‌ها کوشیدیم پنجره‌های رنگی را زنده کنیم، چون قاب‌های رنگی نور خشن آفتاب را می‌شکنند و با رقص رنگ‌ها بر دیوار و کف، فضایی سرشار از آرامش و زیبایی می‌آفرینند؛ همان‌گونه که در خانه‌های کهن، پنجره‌های رنگی بخشی جدانشدنی از زندگی و خاطره‌ها بودند.

او ادامه می‌دهد: «در گذشته رنگ‌ها از مواد و سنگ‌های معدنی طبیعی استخراج می‌شدند. بازتاب نور از این شیشه‌ها، هم زیبا بود و هم شدت تابش خورشید را کاهش می‌داد. ما در طراحی هتل گهرپارک نیز از همین ایده الهام گرفتیم تا علاوه بر کارکرد اقلیمی، حس معماری گذشته ایران را به گردشگر منتقل کنیم.»

معماری پایدار با الهام از گذشته

در جمع‌بندی، خدماتی تأکید می‌کند: «هدف ما در گهرپارک این است که حافظه و خاطره معماری گذشته را زنده کنیم. شاخص‌های اصلی هویت بومی در قالبی جدید به گردشگر ارائه شده است. این مجموعه تلاشی است برای تلفیق اصالت معماری سنتی با نیازهای مدرن و نشان می‌دهد که دانش معماری ایرانی هنوز هم می‌تواند پاسخگوی نیازهای امروز باشد.»

گزارش

بزرگ‌ترین مجموعه آبی جنوب شرق

کشور با الهام از نقوش گلیم سیرجان و معماری مراکشی بزودی افتتاح می‌شود

یک روز سراسر هیجان

معصومه دیدوار

مهدی فیروزآبادی که مدیرپروژه احداث پارک آبی سیرجان است و از سال ۱۴۰۲ در این پروژه مشغول به کار بوده و عملیات اجرایی معماری را آغاز کرده، به خصوص پارک آبی سیرجان و بخش‌های مختلف فعال در این مجموعه گفت: «این مجموعه دارای سه قسمت مجزا از جمله پارک آبی مرکزی، مجموعه VIP و مجموعه مراکشی است که در کل دارای مساحت حدود چهارده هزار متر است.»

او ادامه داد: «در پارک آبی مرکزی با تکیه بر ایجاد فضایی امن و پر از هیجان برای کودکان و نوجوانان، بزرگ‌ترین مجموعه آبی طراحی و اجرا شده است. همچنین تجهیزات سرسره‌های آبی شامل چاله فضایی، سرسره یو، سقوط آزاد و... نیز نصب و آماده بهره‌برداری است.»

خدمات درمانی، تفریحی

در مجموعه پارک آبی چندین سرسره آبی مختلف وجود دارد که تجربه هیجان در محیط آب و ارتفاع را به فرد منتقل می‌کند. وجود یک رودخانه در محیط داخلی این مجموعه نیز به جذابیت آن افزوده است. یک روز سراسر هیجان انگیز را می‌توانید با استفاده از امکانات و دستگاه‌های مختلفی چون موج ساز، استخر آب درمانی و استخرعمیق، سونا، جکوزی بخار و خشک، حمام ترکی و اتاق ماساژ و فورت‌های پرشکی در این محیط تجربه کنید و همزمان از خدمات رستوران، فست فود و کافی شاپ این مجموعه نیز بهره ببرید.

لحظه‌های مفرح و شاد

فیروزآبادی با اشاره به آن که پارک‌های آبی، فضاهای مفرح و شاد مخصوص بازی‌ها و سرگرمی‌های آبی مختلف مانند: سرسره‌های آبی، استخر موج، رودخانه تنبل، مجموعه حمام‌ها، مراکز ماساژ، رستوران، کافی شاپ، جایگاه و انواع استخرهای آب درمانی و سونا و جکوزی هستند، تصریح کرد: «در پارک آبی، فضایی فراهم شد تا کودکان هم بتوانند در ارتفاعی مناسب، سرسره بازی کنند. پارک کودک در دل پارک آبی با سرسره‌هایی در ارتفاعات مختلف با مساحت ۸۰۰ متر مربع و در ۲۵ سانتی‌متری عمق آب ایجاد شده تا کودکان هم از ارتفاع در این محیط لذت ببرند.» به گفته او، وجود و تنوع خدمات تفریحی - درمانی - ورزشی و رستوران‌ها باعث افزایش پیچیدگی در طراحی و ساختارهای اجرایی معماری و تأسیساتی خاص می‌شود به گونه‌ای که قطرات آبی که به آرامی و با ماستر و شادی روی پوست استفاده‌کنندگان از خدمات مذکور می‌نشیند، فرآیندی بسیار پیچیده به لحاظ بهداشتی و از دل پالایشگاهی عظیم را گذرانده است. مدیرپروژه احداث پارک آبی سیرجان در خصوص طراحی و عناصری که در این مجموعه اجرا شده‌اند، یادآور شد: «مجموعه پارک آبی سیرجان که در قدیم طراحی شده بود با صلاحدید مدیران و پیشهاد مجری طرح مورد باز طراحی ویژه قرار گرفت و طرح‌ها و رنگ‌ها برگرفته از طرح‌های سنتی گلیم و صنایع دستی غنی بومی بازیابی شد تا با توجه به تک جنسیتی بودن طرح اولیه مجموعه‌ای از حمام سونا و جکوزی بر پایه معماری مراکشی و به‌صورت تلفیقی با کاشیکاری ایرانی در فضای جانبی طراحی گردد تا با کاربری مجزا از مجموعه اصلی خدمات به مراجعان خاتم و آقا سرویس دهی کند.»

تأکید بر معماری فاخر

فیروزآبادی درخصوص تفاوت عمده مجموعه پارک آبی سیرجان با سایر پارک‌های مشابه، گفت: «در مجموعه پارک آبی سیرجان، تأکید بر طراحی معماری فاخر و استفاده از رنگ‌ها و المان‌ها و طرح‌های بومی منطقه با سیاست حفظ میراث فرهنگی و الصاق آن به طرح‌های مدرن می‌باشد و بر اساس این رویکرد که این طرح‌ها و رنگ‌ها در گذشته مردمان بومی منطقه باعث ایجاد آرامش روحی و بهزی‌ای می‌شده است، برنامه‌ریزی و اجرا گردیده است. او تأکید کرد: «عملیات اجرایی معماری پارک آبی سیرجان در پایان سال ۱۴۰۳ به پایان رسید و عملیات اجرایی موتورخانه و تأسیسات مراحل پایانی خود را می‌گذراند و بزودی در اختیار عموم قرار خواهد گرفت. این پارک آبی یکی از بزرگ‌ترین و متنوع‌ترین پارک‌های آبی کشور است که جذابیت‌های آن، این مجموعه را کاملاً خاص می‌کند.»